

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม ขอนำเสนอสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้คือ

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม สรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า โดยรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ส่วนข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่ต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการศึกษาที่มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตตำบลคงควน ไม่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลคงควน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อหน่วยงานและภายในเขตตำบลคงควน เนื่องจากการปฏิบัติงานให้ไปได้ดี และด้วยความเรียงต้องการกรรมการทั้งบุคคลภายในและภายนอก เพื่อช่วยในการหาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และตรงประเด็น สำหรับผลการศึกษาสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนได้มีการเข้าร่วมในการเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นภายในเขตตำบลคงควนเพื่อให้หน่วยงานรัฐบาล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลคงควน เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้ประชาชนในเขตตำบลคงควน ได้มีความสุข ความเจริญมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ กนกหงษ์ (2544 : 111) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรในชุมชน โดยรวมและจำแนกตามสถานภาพเห็นว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านลักษณะความเป็นผู้นำ ด้านการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพึ่งตนเอง ด้านการพบปะแลกเปลี่ยนเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของชุมชนและด้านความสามัคคีและความร่วมมือ

ในชุมชนและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ ชมภูธร (2552 : 74) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลคงควน ได้ให้โอกาสประชาชนภายในเขตตำบลคงควน ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการเลือกโครงการเพื่อได้ปรับปรุงและพัฒนาภายในเขตตำบลคงควน และในการดำเนินงานได้ตามความต้องการของประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ พรหมเตือ (2551 : 75-77) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จำแนกตามอาชีพ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ เมื่อจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตตำบลคงควน ได้เข้าร่วมในการดำเนินงานตามโครงการที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลคงควนจัดทำเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตำบลคงควนให้เจริญยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทฎีกาล ศรีจันทร์โท (2552 : 73 – 75) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาฎ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาฎ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาฎ จำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อูสนา สิมเหล็ก (2553 : 83 – 86) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมือง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับน้อย จำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็น และด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมจำแนกตามเพศ อาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนส่วนมากเสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นด้านที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลคงควนต้องปรับปรุงและแก้ไขมากที่สุด อาจสืบเนื่องจากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีหน่วยงานตรวจสอบและติดตามประเมินผลที่ชัดเจนจึงส่งผลให้ต้องมีการปรับปรุงในเรื่องการประเมินผลเป็นอย่างมาก ซึ่งสามารถทำได้โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพิ่มอีก 1 ชุด คือ หน่วยงานที่คอยติดตามและประเมินผลในโครงการที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการไว้ ในระยะเวลาที่กำหนด เช่น โครงการปรับปรุงถนนภายในเขตตำบลคงควน ได้ดำเนินการแล้วเสร็จต้องมีคณะกรรมการคอยติดตามในระยะเวลาประมาณ 1 ปี ว่าถนนเป็นอย่างไรบ้าง ชำรุดเสียหายมากน้อยเพียงใด ถ้ามีการชำรุดควรมีการปรับปรุงให้คงอยู่ในสภาพที่ดีและใช้งานได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลน้อย ศรีรัตน์ และคณะ (2546 : 88-93) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษา สรุปได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ยังคงอยู่ในระดับต่ำ โดยการมีส่วนร่วมยังค่อนข้างจำกัดอยู่ในเรื่องการรับรู้ข่าวสารข้อมูลเป็นด้านหลัก การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายหรือการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมีค่อนข้างต่ำ

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ อายุ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า

เพศ เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งนี้ อาจเป็น

เพราะเพศชายมีความเป็นผู้นำมากกว่าเพศหญิง และมีความกล้าที่แสดงออกในด้านการปฏิบัติ ความคิดเห็น ซึ่งเป็นสาเหตุของการมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง

อายุ โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากในช่วงอายุดังกล่าว ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาอยู่ในระดับที่สูง คือ ปริญญาตรี และผ่านวัยเบญจเพสที่มีวุฒิภาวะเป็นผู้ใหญ่ ที่เป็นช่วงที่มีความคิดเห็นของตนเองมากที่สุด ซึ่งเป็นช่วงอายุมากขึ้นอารมณ์มีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

หมู่บ้านที่อยู่อาศัย โดยรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาขูน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้าน พบว่า หมู่ที่ 4 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จากการลงพื้นที่ พบว่า ผู้ที่กรอกแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีความรู้ในระดับสูง อยู่ในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ และอยู่ในช่วงอายุ ตั้งแต่ 18 -35 ปี เป็นวัยที่กำลังมีความคิดเห็นของตนเอง จึงส่งผลให้หมู่ที่ 4 มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควนมากกว่าหมู่บ้านอื่น ๆ

สำหรับหมู่ที่ 6 มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนส่วนใหญ่ภายในหมู่บ้าน ไม่กล้าที่จะแสดงออกในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลคงควน สาเหตุอาจเกิดจากประชาชนส่วนใหญ่มีอายุที่มาก การศึกษาน้อย จึงไม่กล้าที่จะพูด ซึ่งเป็นสาเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนน้อยกว่าหมู่บ้านอื่น ๆ

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาขูน จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งสามารถอภิปราย ได้ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา มีข้อเสนอแนะค่าความถี่สูงสุด คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาเกี่ยวกับการซ่อมแซมถนนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนมีการเดินทางติดต่อกัน และปฏิบัติงานระหว่างหมู่บ้าน อำเภอ และจังหวัดอยู่เป็นประจำ ซึ่งพบปัญหามากที่สุด คือ ถนนที่ชำรุด ทำให้การเดินทางลำบาก ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการเกิดอุบัติเหตุ และการเดินทางล่าช้าไม่ทันต่อการปฏิบัติงาน จึงเร่งเห็น

ความสำคัญในเรื่องของการปรับปรุงถนนภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคงควน โดยเร่งด่วน ก่อนโครงการอื่น ๆ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ข้อเสนอแนะค่าความถี่สูงสุด คือ ประชาชนควรมีส่วนร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านทุกครั้ง สืบเนื่องจากการที่ปรับปัญหาในเรื่องของถนนที่ต้องเร่งดำเนินการแล้วจึงมีความประสงค์ที่จะมีส่วนร่วมเข้าร่วมตัดสินใจในการปฏิบัติงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลคงควนในเรื่องการเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้าน ซึ่งการประชุมดังกล่าวเป็นเรื่องที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นของการเสนอโครงการ เรื่องของงบประมาณ ประชาชนจึงได้เร่งเห็นความสำคัญที่จะมีส่วนร่วมเข้าประชุมประชาคมหมู่บ้านมากที่สุด

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะค่าความถี่สูงสุด คือ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณในการดำเนินงานแต่ละโครงการ อาจเป็นเพราะว่าในการจัดตั้งงบประมาณในการดำเนินงานที่แล้วไม่เพียงพอต่อการจัดทำและปรับปรุงในโครงการที่ดำเนินการ ประชาชนส่วนใหญ่จึงได้เร่งเห็นความสำคัญในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการเสนองบประมาณที่จะดำเนินการ โครงการให้ประสบความสำเร็จและลุล่วงไปด้วยดี

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ข้อเสนอแนะค่าความถี่สูงสุด คือ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุตามที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลคงควนได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ในเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้างภายในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เนื่องจากเป็นเรื่องของเงิน งบประมาณ ที่จะดำเนินงานของแต่ละโครงการประสบความสำเร็จได้ดี และเป็นเรื่องของการเสี่ยงต่อการทุจริต ประชาชนจึงได้มีความต้องการที่จะประเมินผลติดตามในเรื่องดังกล่าวเป็นสำคัญเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนและหมู่บ้านภายในเขตตำบลคงควน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปปรับปรุงและนำไปใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา จากผลการศึกษา พบว่า ข้อ 7 ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น คณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน ต้องมีการจัดตั้งกลุ่มประสานงานและพัฒนาส่งเสริมงานให้กับสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ มีอาชีพที่สามารถเลี้ยงตนเองได้

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จากผลการศึกษา พบว่า ข้อ 7 ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเสนอแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเรื่องงบประมาณเป็นส่วนที่สำคัญจึงไม่สามารถเปิดเผยให้ทราบทั่วถึงทุกคนได้ ดังนั้น ประชาชนส่วนใหญ่จึงมีความต้องการที่จะทราบและเข้าร่วมในการตัดสินใจในการตั้งงบประมาณที่จะดำเนินการจัดทำโครงการในแต่ละโครงการเพื่อให้พอเพียงต่อโครงการดังกล่าว

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จากผลการศึกษา พบว่า ข้อ 2 ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น เป็นสาเหตุของประชาชนภายในเขตตำบลคงควน มีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมเป็นกรรมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีความอยู่ความสามารถเป็นจำนวนมาก จึงต้องการที่เข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ดีที่สุด และสามารถปรับปรุงและพัฒนาตำบลคงควน ได้ถูกต้องตามความต้องการของประชาชน

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จากการศึกษา ข้อ 2 ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลคงควน ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล จากการทำงานในแต่ละโครงการ เพื่อความ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการดำเนินงาน โครงการให้มีความคุ้มค่ามากที่สุด เช่น การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคณะกรรมการตรวจรับวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในเขตตำบลคงควน ประชาชนส่วนใหญ่จึงต้องมีประชาชนในการเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้สามารถพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีระดับการมีส่วนร่วมที่มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงควน อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม